

Rodno budžetiranje u Austriji

Pva iskustva

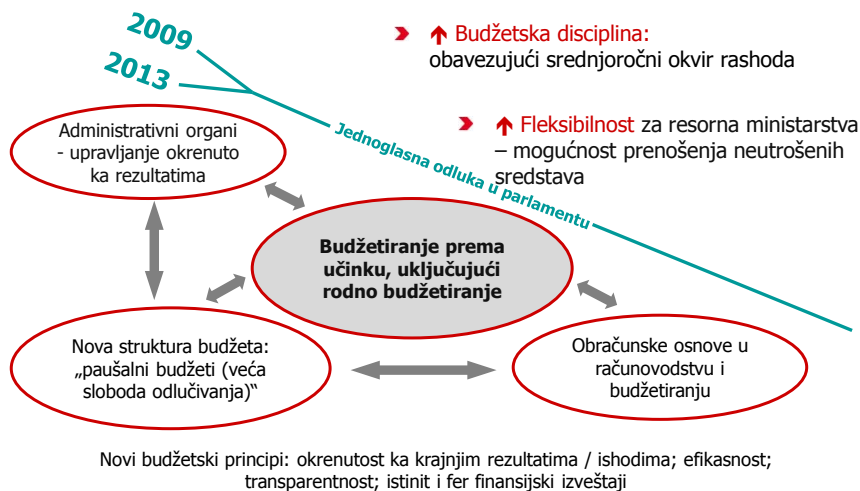
Monika Geppl i Eva Festl
11. godišnji sastanak CESEE-SBO

21. maj 2015. g.
Varšava, Poljska

Zašto rodno budžetiranje?

- **Podsticanje ravnopravnosti polova**
- **Korišćenje budžeta kao ključne poluge za uvažavanje rodne ravnopravnosti**
- **Povećanje transparentnosti i odgovornosti budžetske politike**

Kako sprovesti rodno budžetiranje? (1)

3

Kako sprovesti rodno budžetiranje? (2)

Rodno odgovorno budžetiranje je sadržano u Ustavu Austrije:

Čl. 13 Ustava Austrije:

Federacija, pokrajine i opštine dužne su da se staraju o stvarnoj ravnopravnosti žena i muškaraca u pogledu upravljanja svojim budžetima

Čl. 51 Ustava Austrije:

U procesu upravljanja budžetom Federacije moraju se poštovati osnovni principi usmerenosti ka uticaju, naročito imajući u vidu ciljeve stvarne ravnopravnosti muškaraca i žena, [...].

4

Kako sprovesti rodno budžetiranje? (3)

- Rodno odgovorno budžetiranje kao integralni deo budžetiranja prema učinku
- Dva stuba
 - **Rodno odgovorno budžetiranje** u višegodišnjem i godišnjem budžetskom procesu
 - **Ocena uticaja na rodna pitanja** kao jedan od elemenata ocene uticaja zakona u procesu izrade i ocenjivanja politike

5

Rodno odgovorno budžetiranje (1)

6

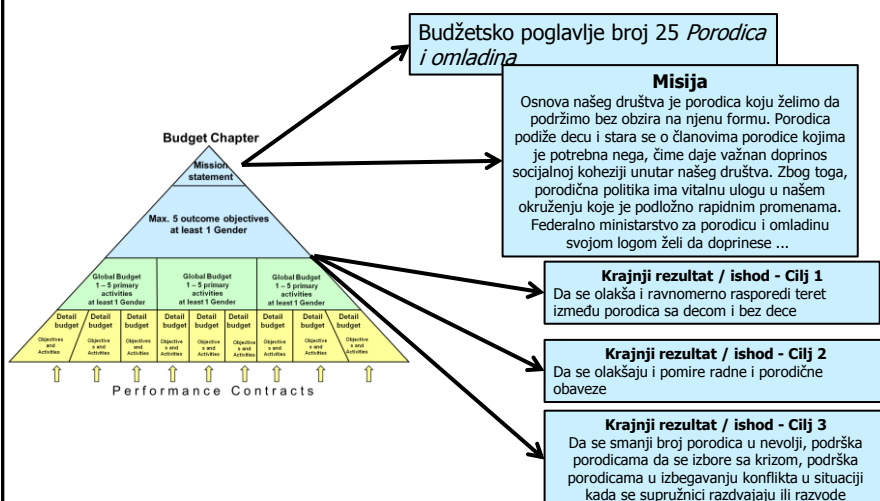
Rodno odgovorno budžetiranje (2)

Ciljevi krajnjih rezultata/učinaka mogu biti okrenuti...

- **Ciljevi spoljnih / društveno političkih krajnjih rezultata / ishoda; t.j. ciljevi i aktivnosti iz delokruga ministarstava koje doprinose rodnoj ravnopravnosti**
- **Interni ciljevi krajnjih rezultata / ishoda pojedinačnih ministarstava; t.j. ciljevi i aktivnosti politika ministarstava koje se odnose na ljudske resurse i koje doprinose rodnoj ravnopravnosti**

7

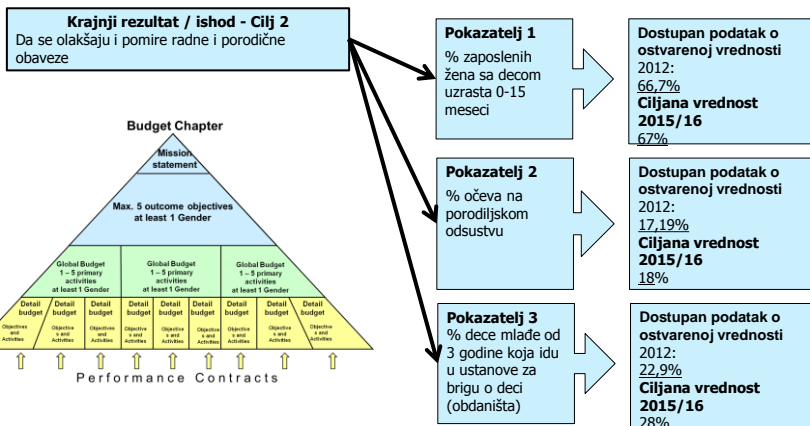
Rodno odgovorno budžetiranje (3) Primer

8

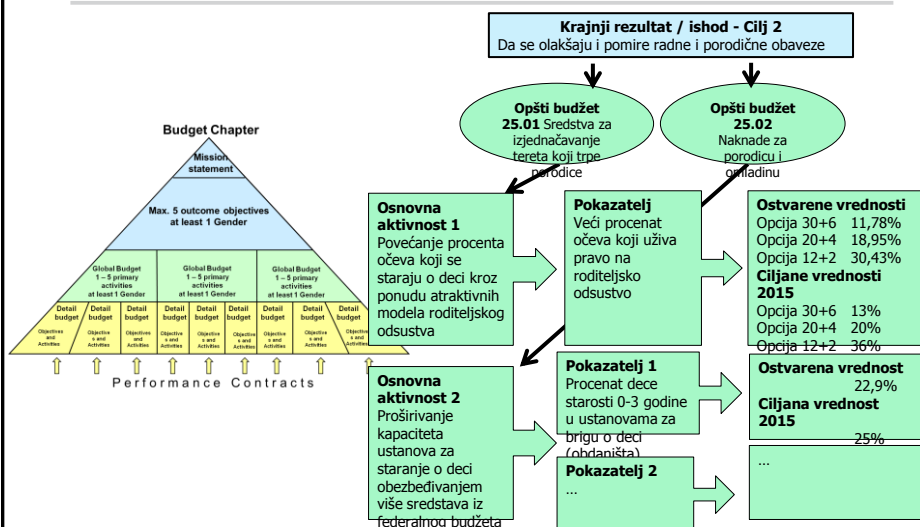
Rodno odgovorno budžetiranje (4)

Primer

Rodno odgovorno budžetiranje (5)

Primer

Ocena uticaja rodni pitanja (1)

- **Novi zakoni i veći projekti podležu oceni njihovog mogućeg uticaja na rodna pitanja**
 - Ostale dimenzije uticaja: finansijski, ekološki, socijalni, ekonomski, uticaj na decu, zaštita potrošača, administrativno opterećenje
 - = deo napomena koje idu uz (nacrt) zakona
- **Povezivanje sa ciljevima krajnjih rezultata / ishoda datog ministarstva**
- **Važan izvor informacija za proces donošenja političkih odluka**
- **Ocena relevantnih dimenzija uticaja najviše nakon pet godina**

13

Ocena uticaja rodni pitanja (2)

- **Ocena uticaja rodni pitanja je obavezna kada novi zakon ili veći projekat ima neprošporcionalan uticaj samo na jedan pol; tada se vrši ocena uticaja sledećih dimenzija:**
 - Naknade fizičkim i pravnim licima
 - Edukacija, zapošljavanje, prihod
 - Neplaćeni rad
 - Javni prihodi
 - Proces donošenja odluka i učesća u organima
 - Zdravlje

14

Ocena uticaja rodni pitanja (3)

305 miliona za proširenje kapaciteta za staranje o deci

UTICAJ RODNIH PITANJA

- Veći broj roditelja (naročito majki) učestvuje na tržištu rada
- Dodatna radna mesta (naročito za žene) u ustanovama za staranje o deci
- Ali i veći udeo negovatelja muške dece

2014	2015	2016	2017	2018	2019
1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000
2.000	2.000	2.000	2.000	2.000	2.000
3.000	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000
4.000	4.000	4.000	4.000	4.000	4.000
5.000	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000
6.000	6.000	6.000	6.000	6.000	6.000
7.000	7.000	7.000	7.000	7.000	7.000
8.000	8.000	8.000	8.000	8.000	8.000
9.000	9.000	9.000	9.000	9.000	9.000
10.000	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000

Ocena uticaja rodni pitanja (4)

Proces i kompetencije

- **Resorno ministarstvo priprema** novi zakon ili planira realizaciju većeg projekta
- Obavezna ocena uticaja zakona (regulatorni uticaj)
- Zahtev da se utvrdi da li postoji uticaj **rodni pitanja?**
- Ministarstvo finansija ceni finansijski uticaj
- Ured federalnog kancelara ceni kvalitet informacija o učinku
- **Ministarstvo prosvete i žena ceni kvalitet analize uticaja rodni pitanja**
- Konačna ocena uticaja kao **osnova za diskusiju i usvajanje novih zakona u Parlamentu**
- Godišnji izveštaj o **rezultatima ocene**

Ocena uticaja rodnih pitanja (5)

Prvo iskustvo 2013. i 2014. g.

- **Od 1. januara 2013. g:**
 - 990 ocena uticaja,
 - Od toga je u 27 slučajeva utvrđen značajan uticaj rodnih pitanja
- **Uticaj rodna pitanja ocenjen je za mali broj zakona, projekata, itd.**
 - Zbog toga što nije premašen prag materijalnosti
 - Zbog toga što nadležno ministarstvo ne pridaje dovoljan značaj uticaju rodnih pitanja (→ preporuke u procesu osiguranja kvaliteta).
- **Ex-post (naknadne) evaluacije vrše se na pet godina (rezultati još uvek nisu dostupni)**

17

Preliminarni zaključak

- Dobar pravni osnov i širok politički konsenzus su glavni faktori uspeha
- Rodno odgovorno budžetiranje pomaže da se podigne nivo osvešćenosti i stimuliše politička diskusija (parlamentarna debata)
- Delotvornost političkog odlučivanja postaje transparentna

18

Teme za diskusiju (rodno odgovorno budžetiranje -GRB)

Teme	Izgledi
Posvećivanje pažnje ravnopravnosti između žena i muškaraca	<ul style="list-style-type: none"> • Stopa napuštanja školovanja (muškarci) • Nasilje nad ženama
Rodna ravnopravnost je u centru pažnje	Zajedničko pitanje za sva poglavlja budžeta
Opšta strategija rodne ravnopravnosti	Izrada u toku (Ured kancelara)
Posredna povezanost između budžeta i informacija o učincima	U centru pažnje su krajnji rezultati / ishodi, a ne inputi
GRB kao "soft instrument"?	Zvisi od parlamentarnih i javnih debata → potreba za daljim menjanjem kulture

19

Teme za diskusiju (ocena uticaja rodnih pitanja - GIA)

Tema	Izgledi
Doslednost i visok stepen kvaliteta ocene uticaja rodnih pitanja	Ostvarivanje napretka u pogledu osiguranja kvaliteta na nivou resornih ministarstava
Rodna pitanja kao izuzetno važna dimenzija uticaja	Ocena uticaja u pogledu drugih oblasti neravnopravnosti (npr. ospbe sa invaliditetom) je takođe deo "dimenzije socijalnog uticaja"
Ocene uticaja sprovode ljudi koji nisu stručni za rodnih pitanja	Dalji napredak u pogledu izgradnje kapaciteta

20

Pitanja?

Hvala vam na pažnji!

Monika Gepl

Eva Festl

Direktorat za budžet i javne finansije

Federalno ministarstvo finansuja Austrije

T +43 1 51433 502051

T +43 1 51433 502256

@ Monika.Gepl@bmf.gv.at

@ Eva.Festl@bmf.gv.at

www.bmf.gv.at